

VESZPRÉMVÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Égész évre — 12 korona. Negyed évre — 3 korona.
 Hátrébb — 6 „ „ Egyes szám — 24 fillér.
 Kiszágit jogyzók, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
 10 koronáért kapják a lapot. — Nyilttér petit sora 40 fillér.

Feladó szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2
 Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvkeres-
 kedése, Szabadság-tér 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza
 Kijegyzések és béli meghívók költsége 8 korona. Felülfizetések, adomá-
 nyok, közértesítvények soronként 20 fillér. — Telefon 54.

Hivatalos jelentés.

Budapest, máj. 19.

Orosz és délkeleti hadszíntér:
 Nem volt különös esemény.

A tengeremléki és karinthiai harcra valóan
 beállott harci szünet általában tegnap is tar-
 tott, ma reggel csapatunk visszaverték az el-
 lenségnek 2 támadását, amelyet az a Mon-
 falconetól keletre nem régiben megszerzett
 hadállásunk ellen intézett. Egyik tengeré-
 szeti repülőrajunk sikeresen bombázta a
 San Giorgi di Nogaró pályaudvart és a
 Grado melletti ellenséges haditengerészeti
 repülőállomást, a déltiroli harcra valóan tá-
 madásunk feltartóztatlanul tért nyert. Az ar-
 menterra hegyháton az olaszoknak 6 támadá-
 sát visszavertük az Astach és a Lain völgy
 között előrenyomult haderők ő császári és
 királyi fensége Károly Ferenc József főher-
 ceg altábornagy parancsnoksága alatt, az
 ellenséget az egész harcra valóan hátráb-
 üzték és ma reggel birtokba vették a
 Campo Molón és Teraroi olasz pánccél erd-
 műveket a Laini és a Brand völgy között.
 (Vallarsa) Csapatunk a Col Santo tömb
 északi segélyért érték el, az Etsch völgyé-
 ben az olaszok Marco és Mori helysége-
 ket kiüríteni kényszerültek, támadásunk
 kezdete óta ejtett foglyok száma eddig több
 mint 10.000 főnyi legénységre 196 tisztre,
 a zászmány 51 gépjegyver és 61 lövegre
 emelkedett.

Nagyfőhadiszállás jelentése.

Berlin, máj. 19.

Nyugati hadszíntér:

A Maas nyugati partján Haucourt-
 Esnes országút mindkét oldalán levő francia
 árkokat a Camard erdő déli csucsának
 magasságáig elfoglaltuk 9 tiszte és 120
 főnyi legénységet fogtunk el. Az ellenségnek
 304-es magaslat ellen intézet újabb táma-
 dása igen jelentékeny veszteségei mellett
 összeomlott a Maas keleti partján a köl-
 sönös tűzérési tevékenység időről-időre
 nagy hevességre fokozódott a repülőek mind-
 két részről nagy tevékenységet fejtettek ki
 Böike főhadnagy Riporttól délre a 16-ik
 ellenséges repülőgépet lőtte le a Lunevillei
 pályaudvarra valamint az Epinali pályau-
 dvarra léghajócsarnokra és laktanyákra
 bombákat dobtunk.

Keleti hadszíntér:

Nem volt újabb esemény.

Balkán hadszíntér:

Egy repülőraj megtámadta a Kukusi
 Causisai Mihalovci és Szaloniki-i ellenséges
 táborokat.

Miniszterelnökség sajtóosztálya.

**Saját érdekében cselekszik,
 aki hadikölcsönt jegyez!**

A vasárnapi nagygyűlés programja.

A Dunántúl társadalmi tömörült negyed-
 századdal ezelőt a D. K. E. kebelében, hogy a
 magyar közművelődés és a hazafias szellem ter-
 jesztésében a maga erejével segítse az államot.
 Nehéz viszonyok között fejtett ki ezen negyed-
 század alatt eredményekben gazdag munkásságot
 a Dunántúl e hatalmas kulturái fóruma és vá-
 rosunk közönségének nagy az öröme, amiért a
 hazai közművelődési egyesületek ezen egyik leg-
 elseje fennállásának nevezetes évfordulóján nálunk
 tartja beszámolóját.

Fényes bizonyítéka a társadalom hazafias
 éberségének s a nemzeti közügyek iránti érdekl-
 lődésnek, hogy az egész ország területéről kül-
 döttségek jelentkeztek a Dunántul ezen kulturái
 ünnepélyére, amelyen báró Hornig Károly biboros
 püspök, gróf Apponyi Albert és Berzeviczy Albert
 titkos tanácsosok és Rákosi Jenő tartanak ünnepi
 szöveget, hogy hirdessék a kultúra jövő nagy fel-
 adatait és ezek megoldásában a nemzet köte-
 lességét.

A vendégek Balatonalmádin át, ahol dr. Óvári
 Ferenc országgyűlési képviselő kalauzolja őket,
 szombat este érkeznek a felbogarzótt városba.
 A pályaudvaron Hunkar Dénes főispán, Véghegyi
 Kálmán alispán és Komjáthy László polgármester
 fogadják a megjelent díszes társaságot s Komjáthy
 László polgármester mond üdvözlő beszédet

A diszülést megelőzőleg 10 órakor a vár-
 megyei tanfelügyelő vezetésével tisztelegnek a
 megyei tantszülöttek kiküldöttjei dr. Illosvaj Lajos
 kultuszállami titkárnál.

A diszülés a városi színházban 11 órakor
 kezdődik, nyilvános, azon belépődij nélkül bárki
 résztvehet és programja a következő:

Báró Hornig Károly biboros püspök Ő Emin-
 enciájának megnyitója.

Rákosi Jenő, a D. K. E. elnökének meg-
 nyitója.

Főtítkári beszámoló.

Egy alelnöki állás betöltése.

Berzeviczy Albert Ő Excellenciájának szözata:

„A Dunántul kulturái hagyományairól”

Gróf Apponyi Albert Ő Excellenciájának szö-
 zata: „Szözetvégeink és nemzeti kulturánk”-ról.

Elnöki zárószó.

Fél kettőkor a közgyűlés meghívott vendégeit
 a biboros püspök Ő Eminenciája látja vendégül
 az aulában.

A diszülésen Rákosi Jenő a D. K. E. elnöke
 hódolni fog a D. K. E. megalapítója, Széll Kálmán
 emlékének, s a „Széll Kálmán szobor-alap” javára
 ugy dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő, a rendező-
 bizottság elnöke és lapunk is elfogad adomá-
 nyokat.

A negyedik hadikölcsön.

Akik a mai történelmi időkben élnek, azoknak
 csak egy szempont szabad, hogy a szemük előtt
 lebegjen: a nemzeti, az állami eszme, vagyis a
 közérdek szempontja.

Aki fel tud emelkedni annak a tudatnak
 magaslatára, hogy ma világtörténelmet irnak a
 nemzetek vérével és aki ennek a nagyszerűségét
 értékelni tudja, az méltó csak ehhez a harcok
 korhoz, az lélekben hozzáad és bekapcsolódik
 a nemzet eszméjébe, amely előtt el kell törpülnie
 minden magánérdeknek és önöz célnak. Csupán
 egy célnak szabad ma lenni: győzedelmeskedni a

minket megfojtani akaró ellenségeinken, szilárd
 kitartással törhetetlenül haladva a diadalmas béke,
 mindnyájunk álma és célja felé. Minden élő
 lénynek ebben az országban ennek az egy célnak
 szolgálatába kell szegődni és minden erővel ennek
 a sikerén munkálkodni.

Bizonyos, hogy a végső győzelem elérésére
 a leghatalmasabb eszközök egyike a hadikölcsönben
 rejlő óriási erő, mely foglalhatja minden hata-
 lomnak, amelyet azok adhatnak az állam kezébe,
 akik nem felelősek a hazát. Minden polgár
 agyába bele kell idegződni annak a gondolatnak,
 hogy a hadikölcsönt elő kell teremteni, össze kell
 hordani apró, nagy és legnagyobb összegekből,
 mert ez alapföltétele a háboru sikeres befeje-
 zésének.

Anyagi javak még soha ilyen szent cél szol-
 gálatába nem szegődtek, ily nagy és nemes vál-
 lalkozásban nem vettek részt. Egy világ békéjének
 megteremtése az a hatalmas vállalkozás, amelyre
 a hadikölcsön szükséges. Nem lemondásról és
 nem áldozatról van szó, hanem egy ország gigászi
 vállalkozásáról, szent és biztos üzletéről, melynek
 mérhetetlen hasznában és áldásában mindenki
 egykép fog részesedni.

Ezt kell elősegíteni minden eszközzel, ennek
 a sikerén kell most megmutatni erőnket, kitartá-
 sunkat, törhetetlen akaratunkat és a győzelemben
 velett biztos hitünket.

A heverő tőkék ellenségei az országnak,
 mert csak a dolgozó töke képvisel értéket. Már
 pedig a hadikölcsön valóban mindnyájunk leg-
 őbb vágyán és boldogságán van hivatva dol-
 gozni.

A hadikölcsönkötvények lesznek a kötelesség-
 teljesítés nemesi levelei, ékes tanubizonyosságai
 törhetetlen lelkesedésünknek, áldozatkészségünknek
 és annak, hogy méltók vagyunk a nemzeti esz-
 méhez, ebben a gigászi küzdelemben, amely maga
 a történelem.

Jegyezzünk hadikölcsönt!

Balaton értekezlet.

Hónapok óta híresztelték a Balatonvidék nagy
 veszedelmét. Mivel a kárról, amit a túlradt víz
 okozott, összefoglaló képet sehol nem adtak,
 időnként valósággal rémhírek terjedtek el és ennek
 megfelelően kalandos hírek arról is, hogy a se-
 gítésnek mik a módjai. Különösen az érdekelt
 vidéken annak az ötletnek csináltak propagandát,
 hogy a Balaton csatornával össze kell kötni a
 Murával és a Drávával, ami, ha magában kívánatos
 volna is, a Balaton idei veszedelmén nyilván már
 nem segítene. Az első nagyobb szabású balatoni
 értekezlet az elmúlt héten tartották meg Buda-
 pesten s ezen kiderült részben az, hogy a rém-
 hírek túlzottak, másrészt pedig, hogy a baj meg-
 oldásának van egyszerű, közelfekvő és mielőbb
 megvalósítható módja is. Ezzel az értekezlettel
 kapcsolatosan megtudtunk egyet-mást a Balaton
 községeket érdeklő egyéb dolgokról is.

Az aszföldi villamosfélel, amely a Balaton-
 vidék közvilágítását ellátta, már régen zavarokba

jutott, mire a Hazai villamosági részvénytársaság a tulajdonát tevő rézhuzalokat eladta Bécsbe. Ha ez az üzlet üzlet marad, akkor az idén már nem lett volna villamos világítás a tó mellett. A Balatoni Szövetség tiltakozására a honvédelmi miniszter közbelépett, a rézdrótokat rekvirálta a háború tartamára s a villamos művek kezelését rábízta a Balatoni Szövetségre. Ezzel a kérdéssel egyidőben került föl a kormánybiztos kinevezésének gondolata és a világításon kívül a kormánybiztos feladatai közé sorolták a közlelmzés és a vizáradás kérdésének a megoldását is. Az áradás a veszprémi, csaknem az egész somogyi és kisebb mértékben, egészen Keszthelyig a zalai partot öntötte el és megközelíthetetlené tette a tó közelében épült villákat. Erről a hármass földadatról tanácskozott az említett értekezlet, melyet Balás Béla dr. kormánybiztos összehívott s melyen megjelentek az érdekelt megyék és fűrdőgyesületek küldöttei, a Balatoni Szövetség részéről Batthyányi Lajos gróf titkos tanácsos elnök és dr. Óvári Ferenc képviselő, a földmivelésügyi kormány képviselőjében pedig Kvassay Jenő tanácsos, Kolossváry Ödön osztálytanácsos, K. Nagy Dezső főmérnök és Kvassay László dr. fogalmazó.

Az értekezlet megállapította, hogy a közvilágítás dolga egyelőre rendben van. A mi a közlelmzést illeti: középponti szövetkezetet alakítanak Siófokon a Hangya és a Háztartás bovonásával és remélik, hogy ily módon majd el tudják látni a nyaraló közönséget. Ezután rátértek a veszedelem kérdésére, melyet a megáradt Balaton zúditott a vidékre. Ennél a pontnál Kvassay miniszteri tanácsos tartott nagy előadást, ismertette ennek a kérdésnek a multját, mindazt, a mi a védekezésre eddig történt és a mi legközelebb történni fog.

Elmondta, hogy a bemutatott csapadéki grafikon szerint a Balatonra az utóbbi két évtized alatt a mult évben hullott a legnagyobb csapadék, 860 milliméter és ha a siófoki zsilip október 15-étől március 15-éig nem lett volna nyitva, akkor a vizállás még magasabbra emelkedett volna, mint 1879-ben, mikor 195 centimétert ért el. A zsilipnek teljes kinyitása azonban, a mit az érdekelt kivántak és újságok sürgettek, teljességgel lehetetlen mert a Balatonból így kivezetett óriás víztömeg tizezer hold földet borítana el, a mi már a mult télen is el volt árasztva.

A segítsének legközevetlenebb módja az, ha a villasorok elé kőhányást építenek a mint Balaton-Földváron is tették. Ebből később rendszeres partvédelem lehet kiépíteni. A tanácsos ezután azt fejtegette, hogy a vízügyi szolgálatot e téren semmi mulasztás nem terhel, mert mikor a balatoni érdekelttség éppen a miatt panaszkodott a balatonfüredi értekezleten 1914-ben, hogy meg kell akadályozni a tó vízszíneinek süllyedését, ugyanakkor már készen voltak a tervek és a költségvetés a Sió szabályozására és a medrének olyan mértékű kibővítésére, hogy a Balaton többé ne önthesse el a partot. A baj az, hogy ezeket a költségeket a törvényhozás csak 1912-ben bocsájtotta a földmivelésügyi minisztérium rendelkezésére, ekkor is a 6 és fél millióból csak 250 ezer koronát, 1913-ban 500 ezer koronát. Az 1916. évtől kezdve két évre erre a célra 4 millió 300 ezer korona lévén a költségvetésbe beállítva, az 1917. év végére, a mikorra a munkálatokat be kell fejezni, már minden intézkedés megtörtént. A munka már nagyban folyik a Balaton mellett, végzi pedig 300 orosz fogoly- és dolgozik rajta négy százakotró és két uszó-kotró.

Az értekezlet megnyugvással vette tudomásul a fölvilágosításokat, amikből kiderül, hogy a Balaton mellett folyik a védekezés munkája, a jövő év végére készen lesznek a védőgátak, melyek megakadályozzák a Balatont abban, hogy az ideihöz hasonló veszedelmet hozzon partvidékére.

A fölösleges gabona az államé.

A gabonafölösleget tudvalevően mindenkinek be kell jelentenie. A kormány azonban, bár teljes erővel lépett föl az eltulokolók ellen, megengedte, hogy mindazok, akik a bejelentést elmulasztották, ezt a mulasztásukat a fölösleg tényleges beszoállítására által pótolhassák.

Mig a tavaszi munkák tartottak és az igákat erre kellett használni, a kormány nem akarva a mezei munkák menetét fölartóztatni, a beszoállítását különösebben nem szorgalmazta. Most azonban, hogy a vetési munkák tulnyomó része el van végezve, a belügyminiszter értesítette a hatóságokat, hogy mindenütt, ahol ezt a vetési munkák már lehetővé teszik, a beszoállítás siettetésére minden lehető tegyenek meg.

Annak tehát, akinek még van gabonafölöslege, saját érdeke, hogy a beszoállítást mielőbb teljesítse, mert ez a beszoállítás is csak addig mentesít a kihágási eljárástól és az elkobzástól, mig a fölösleg rekvirálása végett az erre hivatott közegek a tulajdonosnál meg nem jelennek.

A kormányrendeletek egyébként már előzőleg intézkedtek afelől, hogy a hatóságok mindennél köllően gondoskodjanak arról is, hogy az átvételnél a haditermény rt. meghatalmazottai jelen legyenek és a beszoállított áru értékét készpénzben kiegyenlítsék.

Siker jegyében.

A negyedik hadikölcsön jegyzése már túlhaladta az 1200 millió koronát. Oly siker ez, amelyet még a legvérmesebb reményekkel elteltek sem merték várni. Egyaránt dicsősége a nemzet áldozatkészségének, manifestálása tőkeerejének.

Az első két hadikölcsön hasonló végösszeggel zárult. A negyedik ennél is több lesz, mivel a jegyzési határidő végétől még napok választanak el és ezen idő alatt a jegyzéseknek nemcsak azon tömegére lehet számítani, amelyek mindig a tizenkettedik óra közeledtével szoktak megjelenni, hanem minden valószínűség szerint azon egyének részvételére is, akiknek neveit eddig hiába kerestük és akiknek legelső sorban lett volna köteleességük a jegyzésben valóban résztvenni. Pedig számosan vannak ilyenek. Nem vizsgálhat bennünket az a tudat, hogy ezek nélkül is sikerültek kölcsöneink, mindenkinek ki kell venni részét a haza iránti köteleesség teljesítéséből. Amint nem ismerhetünk különbséget a vradó szolgáltatóban, ép úgy elvárja a nemzet szegénytől-gazdától egyaránt, hogy filléreivel is áldozzék.

Hadi sikereink fényesek, hódításaink tekintélyes terjedelműek, mindezt pedig annak a hadseregnek köszönhetjük, amelynek a fiuk és testvérek után már az apák is oda adtuk. E tábornak eltartásához, harci készségének fentartásához pedig állandóan több-több pénz kell. Az itthonmaradt családtagok hadisegélye, a háborúnak szomorú hősei, a rokkantak és sebesültek eltartása, ápolása, gyógykezelése milliókat emészt fel. Épen ezért senki se higgye, hogy ha már el is értük az 1200 milliót, ezzel már elég lenne téve. A fokozódó szükségletekkel szemben mindig több pénz kell, mindegyik hadikölcsönnek tul kell szárnyalni az előzőket. Érti ezt első sorban maga a hadsereg is, amelynek tagjai jó példával járván elől, mindegyik hadikölcsönben elismerésre méltó módon vettek részt.

Egyik közgazdasági tekintélyünk a napokban mutatta ki, hogy a magyar állam adósságának több mint fele, csaknem 55 százaléka külföldön van elhelyezve, aminek csak a külföld javára eső folyó kamatterhe 137 millió koronát tett ki. A hadikölcsönök a nemzeti kölcsönök, ami azt jelenti, hogy a kamat-élvezet is a nemzetnek marad. Ilyen kölcsönbe részt venni, mindenkinek kötelessége, ezt kívánja a nemzet becsülete, a hadsereg érdeke, és az állam pénzügyi helyzetének megerősödése.

Hadikölcsönt jegyezni hazafias kötelesség!

A tudomány és a mezőgazdaság.

A mezőgazdaság fejlődéséhez elkerülhetetlen a tudományos buvárkodás. Tulajdonképen az egész mezőgazdálkodás nem egyéb mint egy végtelenül komplikált és szorosan tudományos alapon végzett kísérlet, melyet az egyszerű földmives otthonról szerzett tapasztalatai és a saját természetes eszének diktandója szerint hajt végre, a képzett gazdászok pedig azoknak az ismereteknek alapján, amelyeket sok esztendei iskolázás és szorgalom utján gyűjtöttek. A mezőgazdálkodáshoz rengeteg sok köze van a vegytannak, a természetrajznak, a fizikának, a meteorológiának, nem számítva azt a körülményt, hogy ma már minden jóra való gazda nemcsak könyvelő, de egyuttal képzett azokban a kereskedelmi ismeretekben is, amelyeket egynémely érdekkörök oly nagyra tartanak.

Németországban, amelynek mezőgazdasága határozottan fejlettebb mint a mienk, milliókat költenek évenként olyan tudományos kísérletekre, amelynek célja, akár a kémia, akár a fizika segítségével elősegíteni a mezőgazdaság fejlődését. Hogy ennek mi az eredménye azt mindenki tudja, mert hiszen ha egy kimondottan ipari államban a mezőgazdaság fejlődése jó egynehány lépéssel előbbre van, mint egy kimondottan mezőgazdasági államban, akkor már ez a dolog is magában véve eredmény, még pedig olyan ami előtt kalapot kell emelni. Hogy pedig ennek a fejlettségnek és annak a készségnek, amivel Németország a mezőgazdaság ügyét iparkodik előbbre vinni, mi hasznát látjuk a háború folyamán, arról nagyon érdekes dolgokat mondott el minapában Miklós Ödön volt földmivelésügyi államtitkár, a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet magyar delegátusa. Kezdjük a kisebbik dologgal. Miklós Ödön szerint ma már Németországban nincs egy talpalatnyi, mezőgazdaságilag hasznosítható föld sem, amelyik meg ne volna művelve. Minden eszközt felhasználták a németek, hogy vetetlen föld ne maradjon. Embert, gépet és a mienknél is silányabb állatállományt, a megszokott német energiával munkába hajtották.

Ennél a dolognál azonban sokkal figyelemreméltóbb az a nagy jelentőségű dolog, hogy a német vegyészeknek sikerült feltalálni a mesterséges takarmány készítésének a titkát. Szervetlen vegyekből előállítottak bizonyos élesztőfajtát, amelyhez ha megfelelő póanyagokat kevernek éppen olyan tápláló ételt tudnak adni a lónak, mintha az zabot ennék, a szarvasmarhának mintha a legfinomabb rétiszenát, vagy lóhert tennék elébe. Hatvanheten százalék protein tartalmu mesterséges takarmányt tud ma már előállítani a német vegyipar és hozzá igen olcsón, mert, amikor a találmány nagy jelentőségét felismerték maga az állam tekintélyes milliókat adott arra, hogy e takarmányfélék előállítására szükséges gyárakat rövidesen megépítsék és üzembe helyezzék.

Nincs okunk kételkedni, hogy mindez szörül-szóra igaz, mert hiszen Németországban csak a legrigorozusabb állatállomány kísérletek alapján adnak valami célra 10—15 millió márkát, éppen ezért a dolognak meg vannak a maga tanulságai. Az egyik tanulság az, hogy a mezőgazdaság fejlesztésére fordított pénzek igazán nem elcsökölt összegek. Meghozza az busásan a maga kamatját. A másik tanulság, hogy ellenfeleink kiéheztetési politikája megint egy arculcsapást kapott. Ott ahol van takarmány, van hus is. A tudomány tehát egymásután aratja a diadalát első sorban itthon, másodsorban a harctereken.

Gondoskodjunk a hadiárak elhelyezéséről.

A jövő Magyarországa.

Irtja: **Iklozy-Szabó János** országgyűlési képviselő.

I.

A középeurópai szövetség. — A monarchia békeszeretete. — A világháború eredményei magyar vonatkozásban. — Mi az oka tökeszegénységünknek? — A magyar nemzet szerepe a középeurópai szövetségben. — Magyarország és a kis államok.

A magyar nemzet a mostani világháború folyamán és bizonyára azután is hűséges és igen erős támasza annak a középeurópai szövetségnek, mely erejének magvát az entente nemzetek által annyira veszedelmesnek hirdett úgynevezett német militarizmusban találja meg.

A politikai érdekek közössége volt az, mely e szövetséget megteremtette, a gazdasági érdekek közössége eddig kevésbé volt domináló. Bismarck bizonyára Németországnak a monarchiához való viszonyát akarta jellemezni azzal a híres mondatával, hogy a gazdasági érdekellentétek nem kell, hogy szükségképpen politikai ellentéteket okozzanak, sőt ellenkezőleg lehetségesek politikai érdekközösség gazdasági érdekellentétek mellett.

E szövetséget azonban, bár első sorban politikai természetű, még sem lehet mai formájában a Bismarck által felállított elv helyességének bizonyítására felhasználni. Az általa használt Kampffollok korszaka ugyanis lejárt. Azt, hogy miképpen működött volna e szövetség a Bismarck által inaugurált gazdasági politika teljes uralma idején, ma eldönteni nem lehet. Egy bizonyos: a szövetségesek már a háború előtt is, ma pedig még inkább egyértelműen átérzik a köztük lévő politikai jóviszony tartosságának érdekében a gazdasági közlekedés szükségességét is. Hogy ez milyen mértékben fog megtörténni, ma még nincs eldöntve. Egy előkelő magyar politikus szerint: valamivel több a ma annyira általános úgynevezett legnagyobb kedvezményről lehet körülbelül az a zsinórmérték, mely a központi hatalmak és szövetségesek jövőbeni gazdasági viszonyát szabályozni fogja.

A gazdasági viszonyok szerződészerű szabályozásán kívül vannak még más eszközök is, melyekkel a politikai jóviszonyt gazdasági eszközökkel erősíteni lehet. Ilyen különösen a tökeszegény országok a gazdagabb részéről való hitelnyújtás. Ezt ez alkalommal csak érintem; később részletesen kívánok e kérdéssel foglalkozni.

A központi hatalmak szövetsége tehát, mint említém, politikai természetű. A politikai érdekek közössége volt az, mely a magyart a szövetségbe kapcsolta. A Kelet felől jövő veszély, a szláv egység gondolatába kapaszkodó Oroszország és az ő járszalagán vezetett Szerbia elleni védekezés volt az, mely a középeurópai szövetség hatalmas tagjává tette a magyart!

Ha majd egykor a háború természetszerűleg előforduló kegyetlenségei és nyomorúságai által táplált németgyűlölet alábbhagy, ha majd a nyugati népek a béke áldáshozó korszakában nem állanak többé a német acél hajthatatlan erejével szemben és kénytelenek lesznek újból tudomást venni a német elmének az egész emberiséget előbbrevívó alkotásairól és ha ismét nyugodtan, békében dolgozhatnak önmagukért és az emberiség nagy egyetemes céljaiért: akkor talán fel fogják ismerni, hogy a németek a magyarokkal váltva voltaképpen nemcsak a saját kulturájukat, hanem a művelt Európa kulturáját védtek a Kamcsatkától Krakköig terjedő szláv tengerrel szemben. Egy Keletről jövő áradat, egy második népvándorlás készült megsemmisíteni bennünket, mely, ha mi gyengéknek bizonyultunk volna vele szemben, előbb-utóbb elsöpörte volna Nyugat összes nemzetét, tehát azokat is, kik a gyűlölet által táplált szenvedély hatása alatt ma barbároknak nevezik Kant, Fichte, Goethe nemzetét.

A nyugati kulturát, részben maga a Nyugat ellen a németeknek és magyaroknak, az állítólagos barbároknak kellett megvédeniök, ha nem is a barbárság, de a nyugateurópai világféltől idegen és kulturális szempontból bizonyára kisebb értékű ortodoxia és azon nyugvó zsarnoksággal szemben!

Ha pedig az orosz, visszaszorítva tulajdonképeni hivatalosa helyére, a távol Keletre, talán azért is, hogy feledtesse népével egy hibás politika fájdalmas emlékeit, saját földjén fokozottabb mértékben fog majd hozzá a civilizációs tevékenységhez és célja elérésére fel fogja használni a nyugati kultúra által nyújtott eszközöket, nem lehetetlen, hogy ebben megzavarhatja a sárga és fehér faj közötti ellentét, mely, ha ma szunnyad is, előbb-utóbb annál nagyobb erővel készül előretörni.

A fehér ember sorsa, melyet Anglia képes volt a Japánnal való szövetségben öns érdekéből elárulni, lesz ez esetben kockán! Mily agasztó érzés fogja ez esetben áthatni mindazokat, kik egyrészt magasabb szempontból védeni kívánják a fehér ember által megteremtett évezredes kulturát, másrészt a távol Keleten munkát kereső és találó szeretteiket és ezek által szerzett, saját hazájuknak is erőnyújtó, anyagi javakat féltik!

A kétség és a bizonytalanság komor perceiben azonban, ha a fehér ember kulturáját fenyegető veszély elhárítására az orosz erő elégtelennek bizonyulna, bizonyára ott lesz mellette a németek és szövetségesének erős karja is. A sokat támadott német militarizmus, mely ma a nyugati kulturát védte meg, a világháború folyamán szerzett hatalmi tekintélyével csirájában fogja elfojtani a fehér ember jogos vezető szerepe ellen intézhető támadásokat!

A német militarizmus, amellyel, hogy minden nemzetnek elvitázhatatlan joga, sőt kötelessége, hogy gondoskodjék saját határainak biztonságáról, eddig a két megcáfolhatatlan tényben emelkedik ez egyszerű határvédelemnél magasabb, általános emberi jelentőségre.

A középeurópai szövetségnek sohasem volt támadó jellege. Egyszerű védelmi szövetség volt. Még ha vannak is, akik a német militarizmusnak, bár azt hiszem tévesen, támadó célt tulajdonítanak, az osztrák-magyar monarchiáról azonban senki sem hiheti komolyan, hogy hódítási vágygal ment volna bele ebbe a mérközésbe. A monarchia egész struktúrája, a benne élő népek sokfélesége ugyszólván kizár ilyen célzalat.

A monarchia békeszeretetének eklatáns bizonyágául szolgál egyébként az a mérsékelt, sokak által bizonyára gyengeségnek minősített magatartás, melyet a világháború kitörését megelőzőleg lefolyt balkán eseményekkel szemben tanúsított. Nem avatkozott bele, amikor egy vele szoros baráti viszonyt fenntartó szomszédos államnak, Szerbiának, uralkodóját az orgyilkosok keze megfosztotta életétől és amidőn ugyanezek trónra emelték a szerencsétlen ország jelenlegi uralkodóját; nem nyult fegyveréhez, nem vesztette el higgadtságát akkor sem, amidőn Bosznia annexiója alkalmával e kis országban időközben lábrakapott hatalmi hőbort valósággal orgiákat ült és egyenesen ki akarta hívni maga ellen a monarchia fegyveres erejét. Mikor pedig, a legutóbbi balkán háború folyamán, ugyanazon ország seregei keresztül-kasul járták a Balkán-félszigetet és majdnem kétszeresére emelték országuk területét, ugyan szót emelt a balkán háború terheitnek országrészét viselő Bulgária méltánytalan megrövidítésével szemben, de midőn elfogása nem találkozott a többi nagyhatalmak helyesléseivel, nem ragaszkodott álláspontjához, ismét az általános európai béke megőrzése érdekében. Mikor végül a szerb hivatalos körök által támogatott nagyszerb agitáció oly fokra hágott, hogy nem riadott vissza a monarchia nagyreményekre jogosító trónörökös párjának meggyilkolásától sem, ünnepélyesen kinyilatkoztatta monarchiának, hogy a nagyhatalmak ez ügybeni neutralitásának megővése esetében nem kívánja Szerbia megsemmisítését, sőt területi csorbulását sem, csak arra törekszik, hogy az ott élő, már a mi existenciánkat fenyegető aspirációk gyökerükben kiirtassanak.

Ha az entente-hatalmak előzetesen tudták volna, hogy a világháború folyamán mekkora ellenálló erőt leszünk képesek kifejtetni, a monarchia e lépése bizonyára eredménnyel járt volna. Békeszeretelünkét azonban gyengeségnek vették, azt hitték, hogy úgy bánnak velünk, mint egy beteg emberrel, aki már megérett a feloszlásra.

Mindezeket nem lehet eléggé hangsúlyozni akkor, amikor az entente nemzetei által most

viszont úgy vagyunk odaállítva, mint az európai béke megbontói. Tehát sem mi, sem pedig Németország nem támadott. Utóbbi csak segítségünkre sietett akkor, mikor Oroszország, teljesen indokolatlanul, a monarchiát oly mélyen megsebző Szerbia pártjára állott.

A központi hatalmak szövetségének védelmi jellegét ily körülmények között elvitatni nem lehet. Ami minket magyarokat közelebről illet, a fent vázolt távolabbi nagy célok mellett fennmaradásunkért küzdöttünk. Az északkeletről és délről egyaránt fenyegető nyomás ellen védekeztünk, hogy úgy, amint az elmúlt évszázadok folyama alatt igen sokszor, megvédezzük függetlenségünket, kulturánkat és a magyar szent korona birodalmának területi sérthetlenségét. A világháború jelenlegi fázisában, azt hiszem, bizalommal remélhetjük, hogy célunkat el fogjuk érni. A magyar nemzet súlyában, tekintélyben megnövekedve fog kikerülni a világháborúból. Vitéz, hősiességű katonáink vére nem folyt hiába. Ellenségeinknek az az álma, hogy az ezeréves magyar állam testét kényük-kedvük szerint szétdarabolhassák, széjjelfoszol. Sőt többet értünk el, mint amennyit a háborútól remélhettünk. A győzelmes béke, mely közösen szerzett diadalainkat előbb-utóbb koronázza meg, nemcsak a magyar állam területi integritását lesz képes biztosítani, nemcsak az országunk fennmaradásában vetett bizalmat, a magyar nemzet jövőjébe vetett hitet fogja a külföld előtt megerősíteni, de olyan lehetőségeknek nyit utat, amelyekre a háború kitörése előtt nem is gondoltunk. Ellenfeleink konok macacssága, mellyel elért sikereinket letagadni és a háborút minél tovább kihuzni igyekeznek, a központi hatalmak és szövetségesek seregeinek kétségtelen harctéri fölénye folytán újabb újabb diadalokat biztosít számunkra.

Vitéz szövetségeinkkel ma urai vagyunk a Balkán tulnyomó részének, a Lovcsen hegy birtoka, az alatta fekvő Bocche di Cattaroval, az Adria közepe, olyan elsőrangú hadikikötőt biztosít számunkra, mellyel az olaszok Mare nostróján a domináló szerepet mi vehetjük kezünkbe. A törökkel való szövetségünk az az entente dardanellai vállalkozásának gyászos fiaszója óta ismét új perspektíváknak ad létet. Budapestem nemrégiben rohant át először a Berlin—Konstantinápolyi keleti expressz, de ez még csak a kezdet kezdete. A világ nagy országutjai, melyek eddig tulnyomólag a tengerre szorítottak, a világháború eredményei alapján eltoldódásokat fognak szenvedni. Hiszen kétségtelen, hogy Anglia tengeri hatalmasság fog maradni a jövőben is, hogy mily mértékben lesz az, ma még nincs eldöntve. Lehet, hogy megtartja, de az sincs kizárva, hogy elveszti a Szezei-csatorna feletti monopolisztikus egyeduralmát. De egy bizonyos: a Kelet felé vezető utak sorában kiváló jelentőségre fog emelkedni a Hamburgból, vagy Rotterdam—Amsterdam—Berlin—Budapest—Konstantinápolyon keresztül Bagdadba és onnan Bassoráig, a Perzsa-öböl kikötőjéig vezető nagy közlekedési út. A Kelettel való forgalomban a soktonnás tengeri óriások mellett szerephez jutnak majd az acél-síneknek towarepülő mozdonyok és az emberi erő és akarat által a közgazdaság szolgálatába beállított közép- és keleteurópai folyamhálózat, a végigszikló uszályhajók. És ez a nagy országot, mely hivatva van arra, hogy Kelet és Nyugat termékeinek hatalmas kicserelő eszköze legyen, Magyarországot vágja egész szelében keresztül! A Keletre utazó beül Hamburgban, vagy Amsterdam—Rotterdamban kényelmes vasúti kocsjába, még egy napig se utazott és végigrohant a nyugateurópai ember előtt annyira ismeretes, annyszor látott, nagy virágzó városokkal, füstölő gyárkérményekkel telt, nagy német rónán. Egyszerre csak megpillantja a Kárpátok zöldjét, az oldalukon elhintett kis házacsokkal. Közben kis magyar városok bukkannak fel. Majd előtűnik a hatalmas, nagy Duna, szakértő szemével mindjárt megállapítja, hogy mennyivel kevesebb hajót lát itt, mint a Rajná, Elbán, vagy a Maason. Egyszerre itt van Budapest. Egy nagy, fényes világvárosban, lüktető, forgalmas, nagy; ipari és kereskedelmi léttel, gyönyörű Dunájával, egyszerű parlamentjével, fényes királyi palotájával, Margit-szigetével, hófórásaival, kávéházaival és cigányzenéjével, Budapest Magyarország szíve. Ami szepet itt találunk, ez nemcsak Budapesté,

hanem egész Magyarországra. A szegény, kevéspénzű, de lelkes és jövőjébe fanatikus hittel bizakodó nemzet ide hordta össze a rendelkezésére álló majdnem összes anyagi és szellemi erejét. Talán látnoki szemekkel sejtette előre, hogy Budapest lesz egykoron Kelet és Nyugat határmezsgyéjén álló talpazat, melyről még könnyen elérhető a nyugati kultúra által nyújtott eszközök ahhoz, hogy a Keletnek még jobbára a föld méhében rejlő erőiből új gazdasági erőforrások fakadjanak.

A németek jöttek először, valószínűleg tömegesen fognak jönni a jövőben. Szívesen látjuk őket. A német szorgalomnak és ami azal együtt jár, a német tőkének és takarékoságnak nálunk való megjelenését nagy örömmel üdvözli ugyiszólva mindenki. Nagy szerep vár rájuk az ország meglévő nagyszerű erőinek megfelelő kihasználásában, tehát a nemzeti többtermelés megteremtésében.

Mi évszázadokon át a nyugati kultúrát védve a törökök elleni harcokkal voltunk elfoglalva, ez az idő nem volt alkalmas tökélyre. A folytonos harcok okozta örökös bizonytalanság ezenfelül bizonyos könnyelmű szellemet árasztott szét, amely legalább részben átöröklődött az utódokra is. Azután következett egy viszonylag békés korszak, a magyar társadalom akkori zöme a nemesség, a sok küzdelemben, kifáradva, pihenésre vágyott. Ez volt a rendiség kényelemben, tessedésben élő kora, melyet nagy költőnk Berzsenyi ostromozott kiméletlenül és amelyről a magyar nemzet legnagyobb poétája Petőfi írta meg a „Magyar nemes”-ben a maga kegyetlen, ennek dacára sok tekintetben találó szatirját. A múlt század harmincas-nyolcvanas éveiben nagy Széchenyi biztatására az általános haladás vágya szállja meg a lelkeket. De ez a szép kort csakhamar elcsöpörte az 1848-ban kitört szabadságharc s az azt követő abszolutizmus, mely idő alatt, mint az akkori példaszó mondotta: „sirva vigad a magyar”. Tulajdonképen haladásunk az alkotmányos korszakkal, 1867-tel kezdődik, mely idő óta rohamos léptekkel mentünk előre, de még mindig messze vagyunk a nyugati népek közgazdasági és kulturális állapotától.

A magyar nép természetével különben az ugynevezett gascogneadok nem férnek össze. Szigorúan vagyunk önmagunk iránt. Nem kívánjuk védelmezni magunkat, tisztán látjuk fogyatékoságainkat. Még mindig nem vagyunk eléggé reálisak, még mindig sok bennünk a könnyelműség, ha nem volnának ezek a hibáink az anyagiakban bizonyára máris erősebbek volnánk. De mert nem vagyunk vakok saját gyengeségeinkkel szemben s mert szívesen tanulunk másoktól, talán nincs is messze az az idő, amikor képesek leszünk teljesen levelni hibáinkat.

A németeket, de nemcsak őket, hanem mindazokat, kik azért jönnek hozzánk, hogy tanítsanak bennünket és tőkéjükkel, és szorgalmukkal segítségünkre legyenek, örömmel várjuk körünkbe. A németek irántunk érzett szimpátiája egyébként újabb kellett. Azelőtt kevésbé érdeklődtek irántunk. A Németországban ma annyira közkeletűvé vált „Drang nach Osten” jelszaván kívül amely a hamburg-bagdadi gazdasági projektben találja meg markáns kifejezését, a hozzánk való vonzódás katonai és politikai szempontokban találja meg magyarázatát. Tulajdonképen csak a háború folyamán ismertek meg közelebbről bennünket és tanulták megbecsülni a magyart.

Távol áll tőlem, hogy e sorokkal saját hazámát és annak fiait az öndicséret nagyon is kétes értékű fényében tündököltessem és talán kisebbiteni akarnám közös haderőnk egyes osztrák seregeseinek, a tiroliaknak, a stájeroknak stb., azután Magyarországgal egy állami egységbe kapcsolt, de külön autonómiával bíró Horvátország fiaimnak, nemkülönben a rettenhetetlen bosnyák ezredek közismert vitézségét. Miután Magyarországról írok, megemlítem a magyar katonát is, de csak az egyszerű tényeket sorolom fel, olyan igazságokat, melyek mindazok előtt, kik figyelemmel kísérték a lezajlott eseményeket, közismeretesek és a t. olvasóra bízom; hogy levonja azoknak általános harctéri jelentőségét. A németek ugyaláztik így cselekedtek és ez az egyik oka közeledésüknek.

Hindenburg első ízben varsói visszavonulását, Dankl részben magyar katonái földöztek.

Az újabb német előnyomulásban, mely Lodz elfoglalására vezetett, ott voltak a magyarok is. Az oroszok limanovai előretörésétől leszállt magyar huszárokat vettük vissza. Ez a győzelem a körülzárt Krakkó felszabadulására vezetett. A teli kárpáti csatában Linsingve alatt a németek a magyarokkal vállelve küzdöttek. Az magyar hadteste, Mackensen alatt Gorlicétől Brest-Litovskig hajtotta maga előtt az oroszokat. Kövess magyar bakái vették be Ivanogorodot és ugyancsak Kövess tábornok nagyrésztben magyar katonái harcoltak Szerbiában és harcolnak ma Albániában. Magyar honvédek állnak őrt a hosszú orosz front oly gyakori támadásoknak kitett pontján a beszarabiai határon és az olasz front legrettenesebb részén, a doberdói fensíkon, ismét a sik magyar alföld gyermekei verik vissza hónapok óta az olaszok meg-megújuló, kétségbeesett hiábavaló támadásait.

A magyar katona legendás híret bizonyítja egyébként az a mondás, melyet egy Münchenből nemrégiben hazatért ismerősöm a nép egyszerű gyermekének szájáról hallott: „Die Ungarn sind die Bayern von Österreich!” A bajor a németek között magát tartja legvitézebbnek. Ha egyszerű közjogi tudatlanságában be is olvastott bennünket Ausztriába, viszont a vitézségben a magyarnak adta oda az elsőség pálmáját.

A másik ok, mely miatt közeledést tapasztalunk részükről, az a politikailag jelentékeny szerep, melyre a magyar nemzet a Habsburg-monarchiában emelkedett. A mostani magyar miniszterelnököt képességeinél, erélyénél, határozottságánál, nagy fajszeretelnél és őszinte nyílt jelleménél fogva a magyar Bismarck nevével szokták megjelölni. Tény az, hogy gróf Tisza és a mögötte álló egységes magyar nemzet, mely a harctereken is fényesen megállta helyét, erős és megbízható bástyája annak a politikának, mely a németet a magyarral egyformán fenyegető szláv veszedelemmel szemben sikerrel meg tudta védeni. Gróf Tisza nagy államférfiúi kvalitásai, melyekkel döntő befolyást biztosít magának a monarchia külpolitikájának eddig valóban szerencsés vezetésére, természetesen emelik a magyar nemzet általános tekintélyét és megbecsülését is. A magyar parlament, amely kivüle egy Apponyit, egy Andrássyt mondhat tagjainak, a nagy történelmi pillanatoknak megfelelő magatartást tanúsít a háború egész folyamán. A Habsburg-monarchia akarata, óhajtsái, a harctéri eseményekhez fűződő politikai reflexiók a magyar parlament utján hozattak a nagy világ tudomására.

Ezzel szemben nem tagadható, hogy Magyarország testvérállama, Ausztria az ott élő népfajok belszéttagoltsága, részben széthúzó törekvéseinek fogva, politikai tekintetben lassankint hátrébe szorult. Ezt nem a gunyos káröröm hangján, hanem éppen ellenkezőleg bizonyos fájdalmas érzéssel állapítottam meg. Ma már Magyarország széles köréit áthatotta az az érzés, hogy a dualizmus alapján felépült monarchiában egy erős Magyarország erőssége egyuttal Ausztriának és egy gyöngye Ausztria gyöngesége Magyarországnak. A magyarság őszintén, minden utógondolat nélkül, képes volt fölemelkedni arra a magaslatra, hogy a világháború nagy eseményeit, ne csak a Kárpátok és az Adria által határolt zónán belüli, sok tekintetben kicsinyesnek mondható, hanem magasabb, középeurópai szempontból, sőt azon túlmenőleg, az emberiség általános nézőpontjából kutassa és vizsgálja és azok szerint cselekedjék. A magyarság bizonyára őszintén óhajlja és reméli, hogy a világháború komoly tanulságai nyomán Ausztriában is javulás fog e téren beállni.

Ma, sajnos nincsenek Ausztriában egységes politikai gondolatot nyugvó gouvemementális pártok, melyek képesek volnának öntudatos politikával bíró államférfiakat nevelni. A kormányzatot a hivatalok bürokratikus levegőjében nevelkedett férfiak látják el, kik pozíciójukat nem a nép elismerésének, hanem az uralkodó jóindulatának köszönhetik. A parlament pedig, hivatva volna, hogy a nép akaratának hű tükré, kifejezője legyen, némaságra van kárhóztatva és pofiz nem az uralkodó abszolutisztikus hajlamaiból, hanem egyszerűen abból kifolyólag, mert amint Ausztriát magát, úgy tanácskozó testületét is hatalmában tartó centrifugális erők mű-

ködése folytán üdvös eredményes munkára alig volna képes.

Ha a Habsburg-monarchiának I. Ferenc Józsefben egy hosszú kor tapasztalatain és bölcseségein nyugvó fényes lelki tulajdonságokkal felruházott és népeinek szeretére által körülvett uralkodója és ha a magyar államnak a nemzeti gondolatot, a kitartást, a szívósságot oly pregnánsan kifejező miniszterelnöke gróf Tisza István nem lett volna, a monarchia egy világháború erőpróbját oly fényesen alig állotta volna ki. Egyrészt Ferenc József személyében megnyilatkozó uralkodói bölcsesség, másrészt gróf Tisza Istvánban megnyilvánuló erő és határozottság voltak azok a tényezők, melyek nemcsak megtartották, hanem új életre serkentették az ősi Habsburg-monarchiát.

De milyen nehéz helyzetbe került volna Németország is, ha az izoláltság szomorú napjaiban, mikor egy egész világgal kellett szembeállnia, nem támaszkodhatott volna egyetlen szövetségesére, a háború folyamán hűnek, erősnek és megbízhatónak mutatkozó Habsburg-monarchiának támogatására! A monarchiát pedig erőssé, hűvé, megbízhatóvá a magyar nemzet lángelkű vezére gróf Tisza István által képviselt és a monarchia bölcs uralkodójának helyesléssel támogatott politika tette.

Nem csoda tehát, hogy odaát Németországban megbecsülnek bennünket és sulyt helyeznek Magyarországra gazdasági téren való megerősödésére is. A német tüke tehát fog keresni bennünket nemcsak szimpátiából, de politikai szükségéből és okosságából, de ezenfelül azon természetesen, egyszerű folyamatból kifolyólag is, mert a fölösleges tüke önmagától megkeresi azon csatornákat, melyekben további biztos, gazdaságos, megfelelő elhelyezést talál. Most pedig, amikor a háború tanulságai nyomán, a magyar állam fenmaradásába vetett hit megszilárdul, amikor a hamburg—bagdadi projekt egyenesen utmutatóul szolgál a tőkének, hogy merre keresse gyümölcsöző voltát, Magyarország lesz ugyiszólva az első pihenő állomás, hol megáll, körülnéz és keresi a biztos, jól kamatozó elhelyezési lehetőségeit.

Magyarország gazdasági megerősödése is ami ezzel a legszorosabban összefügg, az osztrák-magyar monarchiának sulyban és tekintélyben való megnövekedése Németország mellett érdekében áll nemcsak a velünk közvetlenül szomszédos balkán államoknak, tehát a velünk szövetség Bulgáriának és a semleges Romániának és Görögországnak, de érdekében van Nyugateurópa kis államainak, Hollandiának és Svájcnak, továbbá az északi skandináv államoknak, tehát a népességére bár kicsi, azonban anyagi és szellemi tekintetben kiváló és az emberiség egyetemes érdekeit nagy szolgálattal tett országoknak. Bulgária vitéz karja saját jól felfogott önelhatározásából a központi hatalmak erejét gyarapítja. A többieket a világháború eddig megkímélte, de a verekedő szomszéd nagyhatalmasságok közé ékelve állandóan aggodva kémlelik, vajjon a világháború fejleményei nem fogják-e esetleg független állami létüket megtámadni.

Anglia a világháború elején azzal a nemesnek látszó kijelentéssel húzta ki a kardját, hogy megvédi kis nemzetek szabadságát. A valóságban pedig szuverenitásukat sértő módon bántik velük. Rendőri inkvizitórius eljárás alá helyezi kereskedelmüket, harctérré teszi Görögországnak, semleges államnak területét, azáltal pedig, hogy mesterségen kinyújtja a háborút, szinte ki akar kényszeríteni olyan helyzeteket, amelyeket a világháború örvényébe ragadhatják a kis államokat s így komolyan veszélyeztethetnek függetlenségüket.

Az a bölcs mérséklet, higidtság, mely ez országok sorsának intézőit a világháború eddigi folyamán vezette, határozott reményt nyújt arra, hogyha szenvednek is Anglia kiméletlenségétől, a világháború borzalmaiktól megkímélve, anyagi konszolidáltságukat megtartva, sőt gyarapítva, függetlenségük teljes birtokában fognak az őket környező vészből és pusztulásból kikerülni.

A nemzetek élete azonban nem évekre, vagy évtizedekre, hanem évszázadokra, sőt évezredekre van berendezve. A vészely, amelyet most ugyláztzik sikerült szerencsésen elkerülni, ismét felütheti a fejét egy újabb világháború esetén; a kisnemzetek függetlenségének tehát legerősebb biztosítéka az általános béke fenntartása.

H I R E K.

— **Katonai kitüntetések.** A hadsereg főparancsnokság adományozta a hadrekeltseregnek a 31. honvéd gyalogezredben az ellenség előtt tanúsított különösen vitéz magatartásuk elismeréséül az első osztályú ezüst vitézségi érmét Sódý Sándor tart. hadnagy, Ludvig Jenő tart. hadapród, Imely Ferenc őrmester, Lonszky József és Kovács István szakaszvezetők, Kobza Viktor tizedes, Kutasy József szakaszvezető, Grabler Ferdinánd tizedes, Bruckner Mihály és Herold Lénárd őrvezetők, Micskó Gyula és Béber István tizedes, Vapper Gábor és Blahó István honvédek, Finta József tizedes; a 2. osztályú ezüst vitézségi éremmel Gyurica Miklós, Kálmán Lajos és Pethő Andor tartalékos hadapródoknak, Szeles Mihály törzsmesternek, Horváth Béla, Holcinger Pál és Jegedics József szakaszvezetőknek, Liptay István tizedesnek, Szabó Béla, Bertalan Miklós, Schönberger Jakab és Lencse István tizedeseknek, Veiger József, Vörös Z. János, Gáspár János és Hornig Fülöp honvédeknek, Nagy István és Juhasz József tizedeseknek, Lalak Lajos és Kosik Miklós őrvezetőknek. Pocz Miklós, Moder Mihály, Himcsics Sándor és Mazi József honvédeknek.

— **Házasság.** Györffy Dániel zirczi járási szolgabíró f. hó május 17-én tartotta esküvőjét Pálffy Margittával Köveskálón.

— **A főispáni jubileum** előkészítésére küldött bizottság folyó hó 16-án Rédey Gyula dr. nagyprepost elnöklété alatt, *Holitscher* Károly Jákó Géza és *Magyar* Károly dr. országgyűlési képviselők és *Reé* Jenő munkapárti elnök és mások részvételével megtartott ülésen megállapították az ünnepség részleteit. A bizottság főköréire a törvényhatósági biz. ülésen az ünnepi beszédet Rédey Gyula dr. nagyprepost mondja.

— **Dr. Vértessy Gyula** kir. tanfelügyelő Budapestről súlyos operáció után hazaérkezett ugyan, de még mindig orvosi kezelés alatt áll s valószínűleg újabb s hosszabb szabadságot kell igénybe vennie ha felépül, pihenés s üdülés végett, mert hónapokig tartó kínos s kimerítő betegsége folytán egyelőre képtelen hivatalát ellátni. Betegsége alatt továbbra is *Göndör* Ferenc segédtanfelügyelő helyettesíti.

— **A jövő Magyarországa** címen nagyobb tanulmányt írt *Iklódy-Szabó* János dr. országgyűlési képviselő, közgazdasági viszonyaink alapos ismerője. A hosszas és beható tanulmányra valló munkában a nagyvázsonyiak kitűnő képviselője a nála ismert alaposággal és hozzáértéssel foglalkozik a háborúnak s az ezt követő békének Magyarország közlekedési viszonyainak fejlődését előidéző hatásáról, s az ennek következtében bekövetkező gazdasági és ipari fellendülésről. Történeti visszajelentéssel kezd, amellyel a központi hatalmak szövetségének keletkezésének és fenmaradásának múlt és jövőbeli világpolitikai fontosságát bizonyítja, kiemeli a monarchia békeszeretét és állandó türelmességét s a szövetségnek védelmi jellegű számtalan történelmi adat fölsorolásával, s arra a konkluzióra jut, hogy a háború csak azért törhetett ki mert az entente hatalmak gyengének tartottak bennünket. Rámutat a küzdelemben a magyar nemzet jelentős részvételére, küzdelmünk céljára s a küzdelem sikerének kétségkívüli eredményeire s a szövetségesek által eddig különösen a Balkánon elért rendkívüli eredményekre, ezeknek a jövőre való kihatására. Visszapillantást vet Magyarország multjára, az elnyomatás szomorú idejére és az ezt követő alkotmányos fejlődésre, megemlékezik az általunk kimutatott nemzeti erőnek a németek által történt méltánylásáról. Ez, valamint *Tisza* István gróf nagy államférfiúi kvalitásai, amelyek révén sikerült magának döntő befolyást biztosítani a monarchia külső politikájának irányításában, emelik a magyar nemzet általános tekintélyét és vezetését is. Ferenc József uralkodói bölcsességének és tekintélyének és *Tisza* István gróf, Magyarország lángelkű vezérének érdeme, hogy a monarchia megfelelő erősnék mutatkozott.

A Habsburg monarchia fenmaradására, mert hódítási vágy nem vezeti, szükség van, s helyét Németország mellett töltheti be, s mivel ez országok között az érzelmi momentumok megvannak, meg kell erősíteni a viszonyt gazdasági téren is. Népesedési adatokat közöl, amelyek Magyarország fölénnyel tüntetik föl, de amelynek eredménye az Amerikába való nagyfokú kivándorlás folytán nem nyilatkozik láthatóbban. A mezőgazdasági termelés nem intenzív, s ezért szükséges Amerikába vándorolt honfiainknak visszatelepítése, a mezőgazdasági gépipar fejlesztése, a földgáz és más hajtóerőknek sürgős beállítása, a közép és kisbirtokoknak hitel útján való megerősítése, a latifundiumok földarabolása és gyors mezőgazdasági hitelnek szervezése. Megemlékezik a főváros és a vidéki városok fejlődéséről és ennek nagy horderejéről s ezzel kapcsolatban a városok hitelügyeinek kielégítéséről. Hosszasabban foglalkozik víziutainkkal, a vízforgalom fejlettségével, a csatornák hiányával, s vasuti vonalaink hatalmas gyarapodásával. Rámutat a vasuti fővonalak helytelen elosztására és a vicinális vasutak közlekedési nehézségeire; majd a jövő víziutak (csatornák) kiterjedéseit és fontosságát tárgyalva, annak a reményének ad kifejezést, hogy a kifejlődő hatalmas vízi közlekedési úthálózat központja Budapest lesz. Az olcsó víziút folytán a gyártermények tömege épül majd s így államháztartásunk egyensúlyának veszélyeztetése nélkül hozzáfoghatunk vasutaink decentralizálásához, s arra a következtetésre jut, hogy a háborús kiadások előrelátható mértékét s a szükséges új beruházások terhére a megfelelő adózások igénybevételével különböző megpróbáltatások nélkül is el tudjuk viselni.

A gondolatokban gazdag, az államférfiúi gondoskodás széles mezeire kiterjedő, rendkívül érdekes tanulmány *Tisza* István illusztris lapjában, a *Magyar Figyelő* ez évi 7. és 8. számaiban és a *Revue de Hongrie* 39. és 41. háborús számaiban látott napvilágot és külön lenyomatban könyv alakjában is megjelent. (Ára 1 kor.) A nagy értékű tanulmány első részét — a szerző szives engedélyével — mai számunkban közöljük többi részét legközelebbi két számunkban fogjuk közreadni.

— **A Zirczi Kaszinó hangversenye.** A Zirczi Kaszinó e hó 13-án nagyszabású és fényes sikerű hangversenyt rendezett a *háborús gyermekvédelmeknek*; nevezetesen a *pápateszéri* (Veszprém vm.) *hadí arháznak* javára. A hangversenyen a nemes cél érdekében hazafias áldozatkészséggel szíveségből közreműködtek: *L. Perczel* Sári asszony a kiváló budapesti hangverseny énekesnő, kit *Tarnay* Alajos a m. kir. zeneakadémia tanára kísért zongorán. A művésznőnek éneke és páratlan előadó művészte magával ragadta a közönséget. *Tarnay* Alajos több saját szerzeményű dalát énekelte, s velük, valamint külön zongoraszámaival zűgő tapsvihart aratott. *Deutsch* Gyula hegedűművész a *Weiner* Musikverein tagja kit *Szenes* Gyula huszárőrhadnagy kísért zongorán, *Mendelssohn* és *Bruch* hegedűkoncertjeivel remekelt. A hangverseny méltó kerete volt *Báor* Margit bevezető föloivasása a háborús anya és csecsemővédelemről. A tiszta jövedelem meghaladja a kilencedfélszáz koronát.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A veszprémi ipartestület 1916. május 28-án, vasárnap d. e. 10 órakor a városház nagytermében tartja XXXII. évi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlés által 2 tag megnevezése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 3. Jegyző jelentése az ipartestület előjáróságának 1915. évi működéséről és az ügyforgalmáról. 4. Számvizsgálók jelentése az 1915. évi pénzforgalmi és vagyontkimutatásról; javaslata a felmentvény megadására és az 1916. évi költségelőrinyázat megállapítására nézve. 5. A számvizsgálók javaslata az 1913. évi díjhátralékokból be nem hajtható összeg leírására nézve. 6. Az előjáróságnak és 3 számvizsgálónak 1 évre leendő megválasztása. 7. Az

alapszabályok 11 §-a értelmében beadott netáni indítványok.

— **Veszprém város még egy millió korona hadikölcsönt jegyez?** A városházán komolyan foglalkoznak avval a gondolattal, hogy veszprém város a negyedik hadikölcsönből a következő lombardirozálásával jegyezzen az eddig jegyzett összegeken fölül még egy millió koronát. A jegyzés 5-5 %-os kamatozású pénztárjegyekben történik s a tíz év múlva történő bevállalásnál a városnak legalább 100.000 korona tiszta haszna maradna. Egyik helybeli pénzintézet előnyös lombard kölcsön kamatra már tett ajánlatot. Ha a pénzügyi bizottság helyeselni fogja ez álláspontot, a város a jegyzést azonnal megteszi.

— **Városi szappangyár.** A szappananyagokkal üzőtt hiheletlen visszaélés s a szappanáraknak óriási emelkedése arra indította *Komjáthy* László dr. polgármestert, hogy egy hatósági szappangyár létesítését vegye tervbe. Az előzetes tárgyalások kedvező eredmények iránt nyújtanak kiliatást: a városnak marha- és sertés hizlalója van, a szükséges nyersanyagot előteremteni tehát nem lesz nehéz. A berendezés — ha egyebütt nem, a közvágóhídon — könnyen és kevés költséggel létesíthető lesz, s a városnak módjában lesz a jó minőségű szappant legföljebb 5 korona kilogrammonkénti árban adni. Ma a valamire való szappan ára 7—8 korona, ezért az ártit is alig lehet kapni. A v. tanács legközelebb foglalkozik a polgármester javaslatával s bizonyára közszükséglet fog kielégíteni a gyár létesítésével.

— **A jutasi uti katonai kórház,** a mint már jeleztük, elkészült és rendben átvétetett. A kórház ünnepes megnyitása előreláthatólag június 4-én lesz, a délelőtti órákban.

— **Felülfizetések.** Demeter István felolvasó estélyén a belépő díjra a következő felülfizetések történtek: *Néger* Ágoston kanonok ur 12 korona, dr. *Horváth* Rezső ügyvéd, *Rosos* István, *Reiner* Gyula kanonok urak 10—10 koronát, *Ádám* Iván kanonok ur 8-50 koronát, *Kránitz* Kálmán felsz. püspök 8 koronát, dr. *R.* 7 koronát, dr. *Simon* György és *Peller* Pál kanonok urak 6-50 kor. *Fischer* Vilmos nf. 2-50 kor. G. Hdn. 1-50 kor. N. N. 3-50. Összesen 86 korona.

— **Nagy művészestély a hadiárvák javára.** Ebben a nagy viláfgoragatagban mindenki iparkodik letörölni egy-egy csöpp könnyet azoknak a szeméből, akiknek családfejtartói a hazáért és érettnük itthonmaradottakért hős halált haltak. A háboru hangosan kiáltó nyomorút legjobban érzik azok az apátlan ártatlan árvák, akik az édes apjukat többé hiába várják. Pedig ezekből a kicsinyekből alakul ki a jövő Magyarország, kell tehát hogy legelső sorban ezeken segítsünk, akiknek gyenge vállacskaín ez a jövő Magyarország, minden kulturájával és minden nagyságával nyugszik. Ezeknek az apátlan árva, kised magyaroknak a felsegítésére nyitják meg az áldozatkészség kapuit mindazok, akiket az emberitás pusztító fergege a megsemmisítéstől megkímélt. A fővárosi színházak jeles művészei a művészetüket ajánlották fel erre az oltárra és szellemi kincseiket akarják cserébe adni azért az összegért, amelyet a magyar közönségtől remélnék és várnak, hogy a hadiárvák segélyalapját ezzel is gyarapítani igyekezzenek. Mint az ország jobb városaiba úgy hozzánk is ellátogatnak ezek a művészek, hogy szellemi kincseiket aprópénzre váltsák és a művészestély jövedelmét a *hadiárvák segítő alapja* javára adják. Ezen a nagy művészestélyen, amelyet folyó évi május hó 28-án a színházban fognak megtartani, a következő művészek és művésznők vesznek részt: *Serák* Mártha, az Operaház ragyogó hangu művésznője; *Serák* Alice, a Vigszínház elsőrangú tagja; *Abonyi* Gyula, a Nemzeti Színház régi neves-hires gárdájából; *Pusztay* Sándor, az Operaház kózmisert, kitűnő magánénekes, *Kiss* Ferenc, a Nemzeti Színház sokoldalú oszlopa, aki mint drámai-, vígjáték- és énekes színész szerepel a nagyok között, végül *Molnár* Kálmán, az ismert nevű dalköltő, aki a legfrissebb dalait hozza el a veszprémi közönségnek. Mind olyan nevek és erők, amelyek a legmesszebb menő pártfogásra érdemesek. A művészestély május 28-án este fél 9 órakor kezdődik. Jegyeket már most elő lehet jegyezni Fodor Ferenc könyvkereskedő üzletében.

— **A belvárosban négy szobás lakás** kiadó.

— **A Lorántffy Zsuzsánna Leányegyesület** a háboru kitörése óta nem tartotta meg közkedveltségnek örvendő szeretetvendégségeit: június 4-én is más alakban rendez összejövetelt. Az élelmiszer hiánya miatt a vendégség elmarad, de kárpótolja a közönséget a szép programm. Megnyerte az egyesület **Dessleffy Emma** öméltségét egy előadásra. Nagy szelleméről szociális téren fáradhatatlan tevékenységéről, mindenki ismeri őt. A ki meleg szívvvel karolta fel a gyermekeket, a munkát kereső nők s a rabnők ügyét. Aki nem keresve a feltűnést, életét a közjónak szenteli, az meg fogja találni az utat a mi asszonyaink szívéhez is.

Részletes programot jövő számunkban közlünk, addig is felhívjuk olvasóink figyelmét az élvezetesnek ígérkező ünnepségre, a melyre a belépő jegy ára 1 korona.

— **Felvétel a hadapród iskolákba.** A cs. és kir. gyalogsági hadapród-iskolák I. évfolyamában az 1916—1917-ik tanév kezdetén (szeptember közepén) magyar honos ifjak részére nagyobb számú egészen ingyenes magyar állami alapítványi hely és több tandíjfizetés hely fog betöltés végett rendelkezésre állani.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén levő polgári iskoláknak valamint a horvát polgári iskoláknak egyes osztályai azooban a középiskolák megfelelő osztályaival egyenértékűeknek nem tekintendők. *A m. kir. honvédelmi minisztertől.*

— **A fürdőévad megnyitása Buziásfürdőn.** Mint értesülünk, Buziásfürdőben, hazánk híres szivgyógyfürdőjében a fürdők üze május 15-én újra megkezdődött. A közönségnek a fürdő összes elismert, gyógytényezői, természetes szén-savas, rádiumos fürdők, hidegvizgyógyintézet Zander-intézet stb. úgy mint béke idején teljes mérvben rendelkezésre állanak. A fürdőhely távol a harci zajtól való kedvező fekvése és kitűnő klimatikus viszonyai folytán kellemes és nyugodt üdülőhelyet nyújt. A háboru fáradalmi és izgalmai — úgy látszik — igen gyakran okoztak szivgyengeséget és egyéb szívhibákat és ennek tulajdonítható, hogy a hadsereg üdülés céljából szabadságot tagjai már most is szokatlan nagy számban keresik fel a fürdőt. Sokan vannak, sebesülések által okozott benuulásokban csuzos izületi bajokban szenvedők, kiket a radioaktív fürdők és Zander-intézet vonzottak oda. A fürdő nemesleltű tulajdonosa, Muschong ur a hadsereg tagjairól igen liberálisan gondoskodott. A fürdőközönség megfelelő ellátását a hatóságok közreműködése folytán kitűnően szervezték és így a fürdőüzem kifogástalan működése teljesen biztosítva van. A kitűnő gyorsvonati összeköttetés Temesváron át lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a fürdő igen nagy látogatottságnak örvendjen.

Egy régen fennálló, igen jóforgalmu vendéglő-üzlet teljes pince- és vendéglőberendezéssel és vendéglő-épülettel együtt szabadkézből eladó. Bővebb fölvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

— **Nincs bevettetlen terület.** Veszprém városnál most írják össze a város határában levő földek vetés területeit. Az összeírás azt az örvendetes tényt állapította meg, hogy a város határában nincsen egyetlen hold olyan terület, amely elveve vagy kapás növény alá megmunkálva nem volna. Nincs a város határában egyetlen hold ugar terület se.

— **Tanító urak figyelmébe!** Leginomabb velin papírra nyomott Vizsgalapot magyar, német, diktandó vonalzással kapható Fodor Ferenc könyvkereskedésében Veszprém.

— **Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap** (szerkeszti Andor József) május 21-i száma a következő tartalommal jelent meg: A gyermek. Rabonban. — Költemények: Dona nobis Pacem! Auer István; Szerenád a májusi holdhoz. Bardócz Árpád; Cseresnyégek. Bodor Aladár; Lyra Fábrián Géza. — Csipkerózsza ébredése. (Elbeszélés.) Pokorny Margit. — Boldog otthon. (Regény.) Cyprián. — Gondolatok. H. K. — Az élet forrása. Marosi Arnold. — Tündérmorzsa. (Arckép.) Ifj. Gaál Mózes. — Kultúra. — Hétről hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. Előfizetési ár feltéve 10 korona. Mutatványszámot készíttünk a kiadóhivatal.

— **Elesettek exhumálása és hazaszállítása** tárgyában a vármegye alispánja a következő rendeletet bocsátotta ki: A pozsonyi cs. és kir. katonai parancsnokság 40782. Fab. R. szám alatti átirata értelmében 1916. évi május hó 1-től október hó 1-ig egészségügyi okokból az összes hadműveleti és hadtáp területen az elesettek valamint a betegségekben és sebekben elhunytak holttestmeinek kihantolása és elszállítása nem engedélyeztetik. Az engedélyezett kihantolások, illetve átszállítások május hó folyamán még foganatosíthatók. Ujjonnan beérkező kérvények ezen rendeletre való hivatkozással elutasítandók. Továbbá tudomásul hozza a katonai parancsnokság, hogy a királyi porosz külügyminisztérium valamennyi német hadszíntérről a tetem-átszállításokat május hótól szeptember haváig beszüntette, valamint a királyi bolgár morava-vidéki katonai kormányzóság is elrendelte, hogy Bulgária által megszállott valamennyi szerb területről kihantolások további rendelkezésig ugyancsak nem foganatosíthatók.

Veszprémben a belyárosban kétszobás lakás kiadó. Ugyanehez további három szoba is kibérelhető.

— **Felemelték az express díjakat.** A hivatalos lap e hó 18-i száma közli:

A belföldi, valamint az Ausztriával, Bosznia-Hercegovinával és Németországgal való forgalomban a levélpostai küldemények, postautalványok és pénzeslevelek express kézbesítéséért járó díjat az eddigi 30 fillérről 60 fillérré emelem fel, a csomagok, express kézbesítéséért járó díjat az eddigi 50 fillér helyett 1 koronában állapítom meg.

Az egyéb külfölddel való forgalomban az összes küldeményfajokra néve az express kézbesítést további intézkedésig beszüntetem.

Jelen rendeletem után tehát express kézbesítésére csak belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba lehet feladni és pedig ezidőszert csak levélpostai küldeményeket, postautalványokat, távirati utalványokat és pénzesleveleket, ellenben expresscsomag Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba, sem belföldre még nem küldhető. A miniszter rendeletéből: Follért Károly s. k. posta- és táviratvezérgazgató.

— **Tenyészbika árverés.** A Magyar Mezőgazdák Szövetkezele felkérte a Vármegyei Gazdasági Egyesület vezetőségét, hogy közölje a gazdasági közönséggel, miszerint május 24-én szerdán délelőlt 10 órakor a tenyészállat és haszonvásár-telepen (Kőbánya alsópályaudvar) tenyészbika árverést rendez. A tenyészbikák nagyobbára Svajcból importált állatok.

Alsóörsön a Balaton partján üdülőeknek nyári lakások kiadók.

— **Hirdetmény.** Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik esedékes második negyedévi adótartozásukat még be nem fizették, hogy azokat járulékaival együtt a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül vagyis e hó 24-éig a városi pénztárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog inditani. Felhivatnak egyben az 1915. évben hadi jövedelmi adóval megrovottak és a birtokrendezési (tagosítási) költségjárulékokkal hátralékos földtulajdonosok is, hogy tartozásaikat ugyanezen idő alatt befizessék, mert annak elmulasztása esetén végrehajtás utján fognak tőlük behajtani. Amíg a folyó évi kivetések befejezve nincsenek minden adónem a mult évi arányban fizetendő. Veszprém, 1916. évi május hó 16-án. A városi adóhivatal.

KÉPVISELŐKET KERESSEK

a földművelésügyi miniszter és az összes állami intézetek által melegen ajánlott **'PEROCID' kitűnő permetezőszer** eladására minden nagyobb bortermelő vidéken. Ajánlatok kettős borítékban 'Perocid képviselő' jellegre Blockner I. hirdető irodájában, Budapest IV. Semmelweis-utca 4. sz. küldendők.

Küldjék adományainkat a kárpáti elpusztult falvak fölépítésére.

— **Adjunk látszóveket katonáinknak.** Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlelésére is a legbiztosabb segítő eszköz. Küldjük el látszóveket hős katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV. Váci utca 38. szám).

— **Tanuló ifjúság figyelmébe.** Az összes helybeli tanintézetekben használt ódon (antiquar) tankönyveket legmagasabb árban veszek. Senki el ne mulassza tankönyvei eladásánál ezen kedvező alkalmat. Fodor Ferenc.

Járványos betegségek ellen legjobb óvszer a

KRONORFI
természetes savanyúvíz

hor. pezsgőhöz legjobb ital! Póráktár: Reisinger Dezső Veszprém.

Anyakönyvi kimutatás.

1916. évi május 9-től 1916. évi május 16-ig.

Születés: Horváth Géza államvasuti kocsirendező és Novák Katalin fia József r. kath.

Haldózás: Petkovics Secpán katona 34 éves g. kel. — Weisz Rezső hadapród 20 éves izr. — Leimeiszter László katona 19 éves r. kath. — Szecsődi Imre katona 27 éves ág. h. ev. — Nagy József katona 28 éves r. kath. — Horváth János ny. vmegyei őrdalkatona 80 éves r. kath. — Hoffenreth Ignác fürdőház tulajdonos 62 éves izr. — Özv. Albert Mártonné Horváth Terézia napszámosszó 74 éves r. kath. — Hafer Emilia 3 éves r. kath. — Frikk Erzsébet Hermina 18 napos r. kath. — Hacskó Béla 1 hónapos r. kath. — Rábaközi Sándor 2 éves r. kath. — Varga József napszámosszó 91 éves r. kath. — Gál Ilona 2 éves r. kath. — Ehrenhoffer Mária 21 hónapos r. kath. — Varga Ilona 6 hónapos r. kath. — Kogler Károly Imre asztalos iparos 79 éves r. kath. — Eliás Lajos 4 hónapos r. kath. — Kiss Rudolf 17 hónapos r. kath. — Varga Mária Terézia 4 éves r. kath. — Füleki Kálmán 2 éves ref. — Rodenmann Jánosné Tóth Zsófia mezőgazdasági cseléd neje 32 éves r. kath.

Házasság: Fábian József Mihály kárpitos iparos r. kath. és Hungler Erzsébet Sarolta r. kath. — Földai Ferenc máv. mozdonyfűtő r. kath. és Szemerei Margit varrónő r. kath.

Steckenpferd liliomtejszappan

elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban drogeriákban, illatszert és fodrász üzletekben 1 koronáért kapható. Szintugy páratlan hatású női kézápolásra Bergmann „Manera” liliomkrémje, mely tubusokban 80 fillérré mindenütt kapható.

A VILÁGHÍRŰ FÖLDES-féle

MARGIT
CRÉME és
SZAPPAN

használata által arca tiszta, üde és bájos lesz.

A Margit-Créme a főrangú hölgyek kedvenc szépségítő szere az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összeállításban rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-Crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegyvel lezár dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-Créme ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett. **Ára 1 korona.**

Margit-szappan 90 fillér. — Margit-póder 1 korona 20 fillér. — Gyártja:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Aradon.

Kapható: Minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertkereskedésben.

Meghívó.

A „VESZPRÉMI FAIPAR R.-T.”

veszprémi bej. cégnek

1916. május hó 30-án délután 5 órakor
a társaság telepén, az igazgatósági tereben
megtartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes felkérése.
  2. Az 1915. április 1-től 1916. április 1-ig terjedő számadások, nyereség-veszteség számla és mérleg megállapítása.
  3. Az 1916. április 1-ig terjedő üzletév tiszta nyereségének hovaforditása iránti határozat.
  4. Igazgatósági elnök, alelnök és öt igazgatósági tagnak öt évre leendő megválasztása.
  5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság múlt évi fizetésének megállapítása.
  6. Esetleges indítványok tárgyalása.
- Veszprém, 1916. május hó 16-án.
Az igazgatóság.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési-, baleset-, szavatossági-, élet- és járadék-biztosításokat. A társaság a legrégebb és legnagyobb magyar biztosító intézet; biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

(irodahelyiség: Szabadi-utca 3. szám földszint.)

Képviseli: **Suly László.**

MILLIÓK használják

Köhögés

rekedtség, katarus, eynyálkásodás, hörgőhurut ellen

KAISER mell karamelláit

a „három fenyővel.”

6050 közj. megerősített orvosi és magánb. zonyitvány kezesekedik a biztos sikerért

Különösen kellemes és jóízű bonbonok

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható: „Czermák Lipót, Ince Kálmán és Kocsuba Emil (Fekete sas) gyógyszerüzében; Veszprémben. Wolf Béla gyógyszerüzében Szentgál.

Littke L. pezsgőborgyár-telepe **PÉCS.**

Főraktár: Budapest, IV. Szép-utca 3. sz.

Frigyes Yherceg ő császári és királyi fensége, Szavator Lipót főherceg ő cs. és kir. fensége és „Nemzetközi Hálóközi” és „Európai Expressvonal” Társaság” szállítója.

Pezsgőfajok: Sport „Grand Vin Sec”, Casinc „Extra Sec”, „For England” (savanykás), Britania „Extra Dry” (cukor nélkül.)

A szerencseszámokat t. rendelőlünknek mlrdig ipánunk választjuk ki, a jutalomszámot is mi választottuk!

A most lefolyt 35. m. kir.

osztályosorsjáték huzásánál

a **600.000** koronás jutalmat

a **2000** koronás főnyereménnyel

összesen **602.000** koronát

a **36.300** sz. nálunk vásárolt sorsjegy nyerte, mely főnyereményt vevőinknek kifizettük.

Előzőleg is szerencsével kísért főelárusítóhelyünk a **már f. évi május hó 24 és 25-én kezdődő** 36. sorsjáték első osztályu huzásához ajánl

SZERENCSESORSJEGYEKET:

Egy egész	I. osztályu sorsjegy ára K	12.-
„ fél	„	6.-
„ negyed	„	3.-
„ nyolcad	„	1'50

Az eredeti sorsjegyeket utánvétellel, vagy a megfelelő összeg előzetes beküldése után küldjük meg a rendelőnek és kérjük, hogy sorsjegyeket postafordulattal sziveskedjék nálunk megrendelni.

FEHÉR LAJOS ÉS TÁRSA BANKHÁZA

a m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítóhelye
Budapest, VI. ker., Podmaniczky-utca 39a. szám.

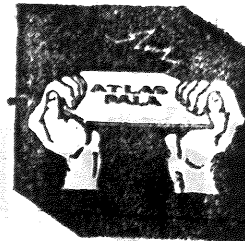
Akinek szép kocsí vagy hintó kell, iölosleges, hogy a fővárosba vigye vagy külföldi gyárosoknak adja pénzét, mert **Varjas Lajos** bognár- és kocsigyártó-mesternek Veszprémben, a Hosszú-utca (nagyhid mellett) saját házában levő vilányerőre berendezett telepen olcsó áron kaphat igen szép gazdasági kocsikat, könnyű homokfutókat, vagy elegáns kivitelű hintókat. A telepen — amely a legújabb gépekkel van felszerelve — gyorsan és kifogástalanul készítenek minden a bognár és kocsigyártó szakmába vágó dolgot s a tulajdonos dus raktárában szolid áron lehet vásárolni mindent, az egyszerű kocsikeréktől a legféyesebb uri hintóig. — Emeltett javításokat jutányos áron eszközöl. A törekvő magyar iparos vállalatát olvasóink figyelmébe ajánljuk. Családi ház a belvárosban eladó.

„ATLAS” ASBESTCEMENTPALA

versenyen kívül legkitűnőbb minőségű tetőfedő anyag.

Azonnali szállításra

minden mennyiségben kapható.

Védjegy

Védjegy

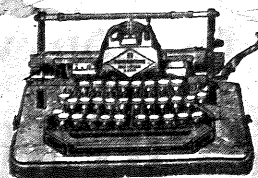
„ATLAS”

Asbestcementpalagár Részvénytársaság.

Sürgönyeim: Palatlas Budapest. — Telefon: 179-60.

Központi iroda: Budapest, V., Dorottya-u. 8/a. Gyár Budafok.

Hasonlits több gépet egybe: Rendelést tész BLICKENSERF-re!

A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan szerkezettel és sok különös előnnyel.

Több mint 165.000 drb van használatban!

Ára 2 betűfajjal, elegáns zárószekrényvel 270—380 korona.

GROYEN & RICHTMANN

román kir. szállítók **KÖLN, Mauritiussteinweg 84.** Képviselő Ausztria-Magyarország számára: **Ing. von Svehla, Prága, II., Ouzi Palacky 42.** — Légy árjagrák lagyon.

Nagyon hamar a haróterem kándóknál és általában mindenképp után legyobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghálás, rheuma, kórvény, influenza, terek, mell- és köcsfájás stb. esetében

Dr. Richter-Mó

Horgony-Liniment. csapóci pompos.

Horgony-Pain-Expeller pótlóca.

Övege K — M, 1-2, 7-8.

Kapható gyógyszerüzekben vagy kórvény-telepén az Army országában díjazott Dr. Richter-Mó gyógyszerüzében, Prága I., Blasenbathu. 2. Kapcsolható szótárakhoz.

Jutányos áron izléses kivitelben

készít

nyomtatványokat

névjegyeket

eljegyzési

kártyákat

meghívókat

könyvkötői munkákat

FODOR FERENC

könyvnyomdája és könyvkötészete

TELEFON 54.

VESZPRÉM

TELEFON 54.